ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

การพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วมสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

Development of an IT-Based Manual for Program-Level Internal Quality Assurance Management Based on AUN-QA Criteria: A Participatory Approach for Rajabhat Universities

ธีศิษฏ์ กระต่ายทอง*

Theesit Krataithong

ธรัช อารีราษฎร์**

Tharach Arreerard

ธารีชล ดงสงคราม**

Thareechon Duangsongkram

Received : January 29, 2026

Revised : April 7, 2026

Accepted : May 7, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ 2) พัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ และ 3) ศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือฯ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความเหมาะสมของคู่มือ จำนวน 9 คน และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรที่ร่วมทดลองใช้คู่มือ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสม และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการพัฒนาคู่มือฯ ได้คู่มือปฏิบัติงานที่ครอบคลุมกระบวนการบันทึก รายงานผล และวิเคราะห์ตามตัวชี้วัด 53 ข้อผ่านระบบออนไลน์ โดยผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการทดลองใช้คู่มือฯ พบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความพึงพอใจและมีความเห็นต่อประสิทธิผลของการใช้คู่มืออยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะในด้านความสะดวกในการใช้งาน การจัดเก็บหลักฐานที่เป็นระบบ และความสอดคล้องกับการปฏิบัติงานจริง

---

*นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Student of the Doctor of Philosophy Program, Mahasarakham Rajabhat University

(Corresponding Author) e-mail: theesitkr26@gmail.com

**อาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Leturer in Faculty of Information Technology, Mahasarakham Rajabhat University

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

คำสำคัญ : คู่มือปฏิบัติงาน / การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ / การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน / เกณฑ์ AUN-QA / มหาวิทยาลัยราชภัฏ / แบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) synthesize a model for the application of information technology in program-level internal quality assurance management based on the AUN-QA criteria utilizing a participatory approach for Rajabhat Universities; 2) develop a manual for this technological application; and 3) examine the implementation results of the developed manual. The target groups comprised 9 experts who evaluated the manual's suitability, and 30 faculty members responsible for the programs who participated in the implementation trial. The research instruments utilized were a suitability assessment form and a satisfaction questionnaire. Data were analyzed using mean and standard deviation. The development phase yielded an operational manual encompassing the processes of recording, reporting, and analyzing data across 53 indicators via an online platform. The expert evaluation revealed that the manual's suitability was at the highest level. Furthermore, the implementation trial indicated that the practitioners' satisfaction and their perceived effectiveness of the manual were at the highest level, particularly regarding user convenience, systematic evidence retention, and alignment with actual operational practices.

Keywords : Operational Manual / Information Technology Application / Internal Educational Quality Assurance / AUN-QA Criteria / Rajabhat University / Participatory Approach

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย ให้มีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาชาติ โดยเฉพาะในสภาวการณ์ปัจจุบันที่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศขึ้นอยู่กับคุณภาพของบัณฑิต สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม จึงได้กำหนดนโยบายให้ทุกสถาบันดำเนินการประกันคุณภาพตามวงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพื่อให้มาตรฐานการศึกษาไทยได้รับการยอมรับในระดับภูมิภาค ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ได้ผลักดันให้นำเกณฑ์ AUN-QA (ASEAN University Network-Quality Assurance) โดยเฉพาะ Version 4.0 มาเป็นกรอบมาตรฐานกลางในการประเมินและพัฒนาหลักสูตร ความสำคัญจำเป็นของเกณฑ์ AUN-QA คือการพลิกโฉมการจัดการศึกษาไปสู่การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

(Outcome-Based Education: OBE) อย่างแท้จริง ซึ่งบังคับให้หลักสูตรต้องออกแบบการเรียนการสอนและการประเมินผลให้สอดคล้องและสนับสนุนกัน (Constructive Alignment) (ASEAN University Network, 2020) ทำให้กระบวนการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และยกระดับคุณภาพของบัณฑิตได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตาม แม้เกณฑ์ AUN-QA จะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ แต่การนำลงสู่การปฏิบัติในบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏยังประสบปัญหา โดยเฉพาะภาระงานเอกสารและการจัดเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อน สอดคล้องกับแนวคิดของ Martin (2017) ที่ระบุว่าการประกันคุณภาพในเอเชียมักตกอยู่ในสภาวะ "การเน้นทำเอกสารเพื่อรับการตรวจประเมิน" เพื่อลดแรงต่อต้านและสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ (Culture of Quality) ให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน ผู้วิจัยจึงนำ "แนวคิดการมีส่วนร่วม (Participatory Approach)" มาเป็นหัวใจสำคัญในการแก้ปัญหา โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการมีส่วนร่วม 4 มิติ ของ Cohen and Uphoff (1980) ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) มาเป็นกรอบแนวคิดหลักเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานจริงได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการออกแบบกระบวนการทำงานของตนเอง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดการมีส่วนร่วมดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ในการออกแบบ "คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพ" และกิจกรรมการประเมินตามหลัก AUN-QA ในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้ 1) การวิเคราะห์และออกแบบระบบร่วมกัน 2) การกำหนดแนวทางการจัดทำเอกสารหลักฐาน 3) การทดลองใช้และปรับปรุงคู่มือ (Evaluation) ให้ผู้ใช้งานจริงทดลองใช้คู่มือในการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) และร่วมกันสะท้อนผล (Reflection) เพื่อปรับปรุงคู่มือให้มีความเป็นมิตรต่อผู้ใช้งาน (User-friendly) และสามารถนำไปใช้บริหารจัดการข้อมูลเพื่อการพัฒนาหลักสูตรได้อย่างแท้จริง

จากบริบทและปัญหาดังกล่าว การวิจัยครั้งนี้จึงมี เป้าหมายที่สำคัญ คือการพัฒนารูปแบบและคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ เพื่อให้เป็นกลไกในการลดภาระงาน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลเชิงประจักษ์ และเปลี่ยนผ่านระบบการทำงานจาก Paper-based สู่ Digital-based โดยมี แนวทางการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนาที่บูรณาการร่วมกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดผลผลิตคือ "คู่มือปฏิบัติงานที่ใช้งานได้จริง" และเกิดผลลัพธ์คือ "บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจและมีทัศนคติที่ดีต่อกระบวนการประกันคุณภาพ" อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลต่อไป

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสังเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2. เพื่อพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3. เพื่อศึกษาผลการทดลองการใช้คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดการออกแบบระบบการเรียนการสอนแบบ ADDIE Model มาเป็นกรอบในการดำเนินงาน ซึ่งแบ่งขั้นตอนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การสังเคราะห์รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ประกอบด้วยขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) และการออกแบบ (Design) ดังนี้

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ นโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา เกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 องค์ประกอบและการพัฒนาระบบสารสนเทศ การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อรวบรวมสภาพปัญหาและความต้องการ

1.2 การออกแบบและสังเคราะห์รูปแบบ นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 มายกร่าง "รูปแบบ (Model) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม" เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดหลักในการสร้างคู่มือในระยะต่อไป

ระยะที่ 2 การพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ประกอบด้วยขั้นตอนการพัฒนา (Development) ดังนี้

2.1 การสร้างและพัฒนาคู่มือออกแบบและจัดทำ "คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ" ตามร่างรูปแบบที่สังเคราะห์ไว้ในระยะที่ 1 โดยมีเนื้อหาครอบคลุมโครงสร้างการทำงานและแนวทางปฏิบัติ

2.2 นำคู่มือที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน (ประกอบด้วยด้านการประกันคุณภาพ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านการบริหารการศึกษา/การมีส่วนร่วม) ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขคู่มือให้มีความสมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

ระยะที่ 3 การศึกษาผลการทดลองใช้คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ ประกอบด้วยขั้นตอนการนำไปใช้และการประเมินผลดังนี้

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

3.1 การนำคู่มือไปทดลองใช้ (Implementation / Try out) นำคู่มือที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 30 คน ที่สังกัดหลักสูตรที่ใช้ระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 ในปีการศึกษา 2566

3.2 การประเมินผล (Evaluation) ศึกษาผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังจากการใช้คู่มือ และประเมินความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อการใช้งานคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ เพื่อสรุปผลการวิจัยและจัดทำข้อเสนอแนะ

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 9 คน

กลุ่มที่ 2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 30 คน โดยมีคุณสมบัติ เป็นอาจารย์ที่สังกัดหลักสูตรที่ใช้ระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 ในปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศฯ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.92

2. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน 5 ระดับ ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

การเก็บรวมรวมข้อมูล

1. ประเมินความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยส่งผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

2. เก็บรวบรวมแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ จากผู้เชี่ยวชาญและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบประเมินที่ได้รับ

3. การประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้งานต่อคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประสานกลุ่มเป้าหมายจากอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จำนวน 30 คน โดยมีคุณสมบัติ เป็นอาจารย์ที่สังกัดหลักสูตรที่ใช้ระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 ในปีการศึกษา 2566

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมาย และการปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบประเมิน และแบบสอบถามนำมาคำนวณ ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำไปเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์ และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามแนวทาง AUN-QA แบบมีส่วนร่วม นำมาสังเคราะห์องค์ประกอบรูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏและประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน โดยให้ความเห็นว่า องค์ประกอบรูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏเหมาะสมทุกองค์ประกอบ แสดงดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากภาพที่ 1 รูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ หรือ

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

AUN-QA PIM-RU: (AUN-QA Program Information Management-Rajabhat Universities) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ นโยบายและหลักการ การบริหารจัดการสารสนเทศ และ ตัวชี้วัดการบริหารจัดการสารสนเทศ ดังนี้ 1) นโยบายและหลักการ 2) การบริหารจัดการสารสนเทศ ประกอบด้วย (1) การสร้างการมีส่วนร่วม 6 กิจกรรม ได้แก่ 1. การสร้างความเข้าใจการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA 2. การสร้างความเข้าใจการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารจัดการ 3. การสร้างความเข้าใจการเขียนรายงานตามเกณฑ์ AUN-QA 4. การวิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงานของหลักสูตร 5. การมอบหมายผู้รับผิดชอบการดำเนินการ และ 6. การรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการในการดำเนินงานใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ประกอบด้วย 1) ระบบการบริหารจัดการการประเมินคุณภาพหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA 2) การสื่อสารกลุ่มไลน์ และกลุ่มเฟสบุ๊ค และ 3) สื่อเอกสาร e-Book คู่มือการเขียน SAR

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบฯ (N = 9)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 1 ความเหมาะสมของรูปแบบโดยรวม			
1.ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ 1) นโยบายและหลักการ 2) การบริหารจัดการสารสนเทศ 3) ตัวชี้วัดการบริหารจัดการสารสนเทศ	4.89	0.33	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของการบริหารจัดการสารสนเทศ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่1) การสร้างการมีส่วนร่วม 2) การบริหารจัดการสารสนเทศ3) เทคโนโลยีสารสนเทศ	4.67	0.50	มากที่สุด
3. ความเหมาะสมของตัวชี้วัดการบริหารจัดการสารสนเทศ ประกอบด้วย 1) ตัวชี้วัดการบริหารจัดการระบบ 2) ตัวชี้วัดประสิทธิผลของระบบ	4.44	0.73	มาก
4. ความเหมาะสมของรูปแบบกับการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0	4.67	0.50	มากที่สุด
5. ความทันสมัยของเครื่องมือการบริหารจัดการรูปแบบเพื่อการประเมินคุณภาพหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA Version 4.0	4.33	0.50	มาก
รวม	**4.60**	**0.54**	**มากที่สุด**

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 2 ความเหมาะสมของรายละเอียดของรูปแบบ			
1. ความเหมาะสมของนโยบายและหลักการ ประกอบด้วย 1) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการศึกษาในการจัดการศึกษา ของมหาวิทยาลัยรายชภัฏให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) การประกันคุณภาพการศึกษา ระบบ AUN-QA Version 4.0 กำหนดเกณฑ์ประกันคุณภาพไว้ 8 เกณฑ์ และมีข้อกำหนดในการดำเนินการ 53 ข้อ	4.56	0.53	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของการสร้างการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) การสร้างความเข้าใจการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA 2) การสร้างความเข้าใจการใช้ระบบสารสนเทศการบริหารจัดการ 3) การสร้างความเข้าใจการเขียนรายงานตามเกณฑ์ AUN-QA 4) การวิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงานของหลักสูตร 5) การมอบหมายผู้รับผิดชอบการดำเนินการ 6) การรวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ	4.22	0.44	มาก
3. ความเหมาะสมของการบริหารจัดการสารสนเทศ ตามกระบวนการ Plan-Do-Check-Act ได้แก่1) การเตรียมข้อมูลของระบบ2) การบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน 3) การประเมินหลักสูตร 4) การกำกับติดตามและประเมินผล	4.33	0.50	มาก
4. ความเหมาะสมของเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่นำมาใช้ ได้แก่	4.11	0.78	มาก
5. ความเหมาะสมของตัวชี้วัดการบริหารจัดการระบบ	4.44	0.53	มาก
6. ความเหมาะสมของตัวชี้วัดประสิทธิผลของระบบ	4.33	0.50	มาก
รวม	**4.33**	**0.55**	**มาก**
ด้านที่ 3 ประโยชน์ของรูปแบบการบริหารจัดการสารสนเทศฯ			
1. ประโยชน์ต่อการวางแผนการบริหารจัดการมอบหมายผู้รับผิดชอบในระดับมหาวิทยาลัย คณะและหลักสูตร	4.67	0.5	มากที่สุด
2. ประโยชน์ต่อการวางแผนการมอบหมายผู้รับผิดชอบตามเกณฑ์ AUN-QA	4.67	0.5	มากที่สุด
3. ประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมของระบบ	4.78	0.44	มากที่สุด
4. ประโยชน์ต่อการบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ AUN-QA ที่กำหนด	4.78	0.44	มากที่สุด

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
5. ประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ AUN-QA	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.71**	**0.46**	**มากที่สุด**
โดยรวม	**4.53**	**0.54**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นต่อความเหมาะสมของรูปแบบการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเหมาะสมองค์ประกอบของรูปแบบโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.60 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54) ความเหมาะสมของรายละเอียดของรูปแบบอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.33 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.55) และ ด้านความเหมาะสมของประโยชน์ของรูปแบบ

ผลการออกแบบการพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

จากภาพที่ 2 คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ที่พัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 5 ตอนประกอบด้วย 1) การสร้างการมีส่วนร่วม 2) การเตรียมข้อมูลของระบบสารสนเทศ 3) การบันทึก

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

ข้อมูลผลการดำเนินงาน 4) การประเมินหลักสูตร และ 5) การกำกับติดตามและประเมินผล ซึ่งได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกิจกรรมตามเกณฑ์ AUN-QA จำนวน 53 ตัวบ่งชี้ มีความครบถ้วน ถูกต้อง และนำไปใช้ได้จริง

2. ผลการสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ตารางที่ 2 ขั้นตอนการอบรม AUN-QA PIM-RU

เครื่องมือ	ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ	การประเมินผล
⬇	ขั้นที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วม	⬇
1. คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ 2. คู่มือการเขียนรายงานผล การประเมินตัวเองตามเกณฑ์ AUN-QA 3. สื่อมัลติมีเดีย TikTok 4. สื่อ e-Book การ เขียนรายงาน SAR	1) สร้างความเข้าใจการประเมินตามเกณฑ์ AUN-QA 2) สร้างความเข้าใจการใช้ระบบสารสนเทศการ บริหารจัดการ 3) สร้างความเข้าใจการเขียนรายงานตามเกณฑ์ AUN-QA 4) วิเคราะห์สรุปผลการดำเนินงานของหลักสูตร 5) มอบหมายผู้รับผิดชอบการดำเนินการ 6) รวบรวมข้อมูลการจัดการเรียนการสอนและการ บริหารจัดการ	1. แบบประเมินการรับรู้การใช้ งานระบบการบริหารจัดการ 2. แบบประเมินชุดที่ 1 การเขียนรายงานการ ประเมินตนเองตามเกณฑ์ AUN-QA
คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ กิจกรรมที่ 1	ขั้นที่ 2 การเตรียมข้อมูลของระบบ 1) ข้อมูลของหน่วยงาน 2) ข้อมูลของหลักสูตร 3) เกณฑ์ AUN-QA Version 4.0 4) รายชื่อคณะกรรมการประเมิน 5) รายชื่อผู้ใช้ระบบ	แบบประเมินชุดที่ 2 การบันทึกข้อมูลระบบสารสนเทศ
คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ กิจกรรมที่ 2	ขั้นที่ 3 การบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน 1) บันทึกผลการดำเนินงานหลักสูตร 2) บันทึกเอกสารหลักฐาน 3) จัดทำรายงานประเมินตนเอง	แบบประเมินชุดที่ 3 การบันทึกรายงานผล การดำเนินงานของหลักสูตร
คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ กิจกรรมที่ 3	ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร 1) กำหนดคณะกรรมการประเมินผล 2) ประเมินรายงานผลการดำเนินงาน 3) จัดทำรายงานสรุปผลการประเมิน	แบบประเมินชุดที่ 4 การบันทึกผลการประเมินหลักสูตร

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เครื่องมือ	ขั้นตอนการดำเนินงานตามรูปแบบ	การประเมินผล
คู่มือการใช้ระบบ สารสนเทศ กิจกรรมที่ 4	ขั้นที่ 5 การกำกับติดตามและประเมินผล สะท้อนผลและสรุปผลการดำเนินงาน	แบบรายงานสรุปและ สะท้อนผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการอบรม ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับคู่มือการใช้ระบบ AUN-QA PIM-RU โดยคู่มือจะมีกิจกรรม แบบบันทึกข้อมูล และแบบประเมินผลการอบรม ตามกิจกรรมที่กำหนดในคู่มือ หลังจากนั้นจะมีการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมที่มีต่อการใช้งานระบบ โดยการกำหนดกิจกรรมการอบรมตามคู่มือการบริหารจัดการสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามแนวทาง AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 กำหนดกิจกรรมการจัดอบรม AUN-QA PIM-RU

กิจกรรม	ระยะเวลา	เครื่องมือที่ใช้
ขั้นที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วม	6 ชั่วโมง	1. คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ
ขั้นที่ 2 การเตรียมข้อมูลของระบบ	1 ชั่วโมง	2. คู่มือการเขียนรายงานผลการประเมินตัวเอง ตามเกณฑ์ AUN-QA
ขั้นที่ 3 การบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน	3 ชั่วโมง	3. สื่อโซเชียลมีเดีย
ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร	1 ชั่วโมง	4. สื่อ e-Book การเขียนรายงาน SAR
ขั้นที่ 5 การกำกับติดตามและ ประเมินผล	1 ชั่วโมง	5.แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อระบบการบริหาร จัดการสารสนเทศ 6.แบบประเมินการรับรู้การใช้งานระบบการบริหารจัดการ 7.แบบประเมินชุดที่ 1-4

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 1 ความเหมาะสมของคู่มือการอบรมโดยรวม			
1. ความเหมาะสมของขั้นตอนการอบรม 5 ขั้น	4.78	0.46	มากที่สุด
2. ความเหมาะสมของเครื่องมือการอบรมตามขั้นตอน	4.67	0.46	มากที่สุด

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
3. ความเหมาะสมของการประเมินผล	4.56	0.52	มากที่สุด
4. ความเหมาะสมของสื่อที่ใช้ในการอบรม	4.33	0.50	มาก
5. ความเหมาะสมของระยะเวลาการอบรม	4.44	0.53	มาก
รวม	**4.56**	**0.50**	**มากที่สุด**
ด้านที่ 2 ความเหมาะสมของขั้นตอนการอบรม			
ขั้นที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วม	4.67	0.50	มากที่สุด
ขั้นที่ 2 การเตรียมข้อมูลของระบบ	4.44	0.53	มาก
ขั้นที่ 3 การบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงาน	4.67	0.50	มากที่สุด
ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร	4.67	0.50	มากที่สุด
ขั้นที่ 5 การกำกับติดตามและประเมินผล	4.78	0.44	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.48**	**มากที่สุด**
ด้านที่ 3 ความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย			
1. คู่มือการใช้ระบบสารสนเทศ	4.67	0.50	มากที่สุด
2. คู่มือการเขียนรายงานผลการประเมินตัวเองตามเกณฑ์ AUN-QA	4.33	0.50	มาก
3. สื่อมัลติมีเดีย TikTok	3.56	0.73	มาก
4. สื่อ e-Book การเขียนรายงาน SAR	4.44	0.53	มาก
5. แบบประเมินชุดที่ 1-4 ของการอบรม	4.56	0.53	มากที่สุด
รวม	**4.31**	**0.67**	**มาก**
ด้านที่ 4 ความง่ายในการใช้งานระบบการบริหารจัดการ			
1. การบันทึกข้อมูลเกณฑ์การประเมิน AUN-QA	4.78	0.44	มากที่สุด
2. การบันทึกผลการดำเนินงานของหลักสูตรตามเกณฑ์	4.56	0.53	มากที่สุด
3. การบันทึกเอกสารหลักฐานอ้างอิง	4.44	0.73	มาก
4. การบันทึกคะแนนการประเมินแต่ละ Criterions	4.56	0.53	มากที่สุด
5. การนำส่งเอกสารและผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการประเมิน	4.44	0.73	มาก
รวม	**4.56**	**0.59**	**มากที่สุด**

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านที่ 5 ประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ			
1. ประโยชน์ต่อการวางแผนการบริหารจัดการมอบหมายผู้รับผิดชอบในระดับ มหาวิทยาลัย คณะและหลักสูตร	4.67	0.50	มากที่สุด
2. ประโยชน์ต่อการวางแผนการมอบหมายผู้รับผิดชอบตามเกณฑ์ AUN-QA	4.56	0.53	มากที่สุด
3. ประโยชน์ต่อการวางแผนการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมของระบบ	4.78	0.44	มากที่สุด
4. ประโยชน์ต่อการบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนด	4.56	0.53	มากที่สุด
5. ประโยชน์ต่อการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามเกณฑ์ AUN-QA	4.67	0.50	มากที่สุด
รวม	**4.64**	**0.48**	**มากที่สุด**
โดยรวม	**4.54**	**0.56**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความเห็นต่อความเหมาะสมของคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.56) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเหมาะสมของคู่มือการอบรมโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50) ด้านความเหมาะสมของขั้นตอนการอบรม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48) ด้านความเหมาะสมของเครื่องมือการวิจัย อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.31 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.67) ด้านความง่ายในการใช้งานระบบการบริหารจัดการอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59) และด้านประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48)

3. ผลการทดลองใช้คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ผู้วิจัยได้นำคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏไปพัฒนาเป็นระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร และนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือ

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ภายในมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 30 คน โดยมีคุณสมบัติ เป็นอาจารย์ที่สังกัดหลักสูตรที่รับการประเมินหลักสูตร ตามเกณฑ์ AUN-QA ในปีการศึกษา 2566 แสดงดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นผู้ใช้ที่มีต่อคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. มีเนื้อหาครอบคลุมกระบวนการทำงานด้านการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ	4.65	0.60	มากที่สุด
2. มีการใช้ภาษาที่ชัดเจน เหมาะสม และถูกต้องตามหลักภาษา	4.59	0.56	มากที่สุด
3. มีการเรียบเรียงเนื้อหาสาระที่ชัดเจนตามลำดับ ไม่สับสน สามารถทำให้ผู้อ่านติดตามเนื้อหาได้โดยสะดวก ตลอดจนมีความเชื่อมโยงของหัวข้อ	4.59	0.61	มากที่สุด
4. มีการกำหนดขนาดตัวอักษรให้สามารถอ่านได้ง่าย	4.47	0.71	มากที่สุด
5. มีการใช้สีของข้อความและสีพื้นหลังอย่างความเหมาะสม	4.59	0.66	มากที่สุด
6. มีการแสดงกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้สามารถปฏิบัติตามได้	4.74	0.45	มากที่สุด
7. มีการแสดงระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่เหมาะสม	4.62	0.65	มากที่สุด
8. มีการแสดงความสอดคล้องระหว่างกระบวนการดำเนินงานด้วย PAOR และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.65	0.54	มากที่สุด
9. มีการแสดงตัวอย่างเอกสารสำหรับการปฏิบัติงาน	4.74	0.51	มากที่สุด
10. รูปแบบของคู่มือฯ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่ใช้งาน	4.62	0.65	มากที่สุด
11. คู่มือฯ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้จริง	4.71	0.52	มากที่สุด
12. การดำเนินการตามคู่มือฯ ทำให้สามารถจัดเก็บข้อมูลการดำเนินงานได้อย่างครบถ้วน	4.65	0.54	มากที่สุด
13. การดำเนินการตามคู่มือฯ ทำให้สามารถรายงานผลข้อมูลการดำเนินงานได้อย่างเป็นปัจจุบัน	4.59	0.66	มากที่สุด

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

ตารางที่ 5 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
14. การดำเนินการตามคู่มือฯ ทำให้สามารถบริหารจัดการข้อมูลได้อย่างครบถ้วน สอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินงานได้	4.65	0.60	มากที่สุด
โดยรวม	**4.63**	**0.59**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการออกแบบระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49) ด้านการออกแบบกลุ่มผู้ใช้งาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.61 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49) ด้านการออกแบบจอภาพ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.64 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.48) ด้านรายการเมนูของระบบอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.67 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47) ด้านการจัดการผู้ประเมินและมอบหมายงาน อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.46) ด้านการทำงานของระบบสารสนเทศ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49) และ ด้านประโยชน์ของระบบการบริหารจัดการสารสนเทศ อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.50)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาคู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่าคู่มือที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.54, S.D. = 0.56) ประเด็นสำคัญที่นำไปสู่ผลลัพธ์ดังกล่าว ไม่ได้เกิดจากการมีคู่มือที่เป็นรูปเล่มเอกสารเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจาก "กระบวนการออกแบบแบบมีส่วนร่วม" (Cohen and Uphoff, 1980) ที่ผู้วิจัยได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานจริงเข้ามามีส่วนร่วมในการระบุปัญหาและกำหนดโครงสร้างการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดทั้ง 53 ข้อ กระบวนการนี้ทำให้คู่มือที่ได้ ไม่ใช่การสั่งการจากบนลงล่าง (Top-down) แต่เป็นคู่มือที่สอดรับกับบริบทการบริหารจัดการแบบกระจายอำนาจของมหาวิทยาลัยราชภัฏอย่างแท้จริง นอกจากนี้ การบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับกระบวนการทำงานยังเป็นการสร้าง "ระบบสนับสนุน" ที่ชัดเจน ช่วยแก้ปัญหาการประกันคุณภาพที่มักตกอยู่ในสภาวะเน้นภาระเอกสารสอดคล้องกับ Ansori et al. (2024) ที่ระบุว่าการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษา จะช่วยเพิ่มความโปร่งใส ลดความซ้ำซ้อน และเพิ่มประสิทธิภาพการประเมินได้แบบเรียลไทม์ นอกจากนี้ Javed and Alenezi (2023) ยังได้เน้นย้ำว่า สถาบันอุดมศึกษาในยุคปัจจุบันจำเป็นต้องมีระบบ

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

ซอฟต์แวร์เข้ามาช่วยรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดจำนวนมาก เพื่อให้การประกันคุณภาพเกิดความยั่งยืน ซึ่งกระบวนการร่วมกันพัฒนาคู่มือนี้ ได้ช่วยสะท้อนบทบาทของผู้ปฏิบัติงานในแต่ละระดับอย่างชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของการบันทึกข้อมูล และสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Chumpoo and Kwanmun (2025) ที่ระบุว่า กระบวนการสร้างความเข้าใจร่วมกันผ่านแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยลดความสับสนและสนับสนุนให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

2. ผลการทดลองใช้คู่มือการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA แบบมีส่วนร่วม สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 30 คน มีความพึงพอใจและเห็นถึงประสิทธิผลของการนำไปใช้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.63, S.D. = 0.48) ผลลัพธ์เชิงประจักษ์นี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก "กระบวนการบริหารการเปลี่ยนแปลง" (Kotter, 2012) ที่แฝงอยู่ในการนำคู่มือลงสู่การปฏิบัติ โดยช่วยพลิกโฉมการทำงานจากระบบเอกสาร ไปสู่ระบบดิจิทัลทำให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นผลลัพธ์เชิงบวกทันที เช่น ความสะดวกรวดเร็วในการสืบค้น และการจัดเก็บหลักฐานที่เป็นระบบ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการทวนสอบคุณภาพด้วยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Committee on Internal Quality Assurance in Higher Education, 2014)

ทั้งนี้ ประเด็นสำคัญที่ทำให้คู่มือที่พัฒนาขึ้นสามารถช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานดำเนินงานได้อย่างถูกต้องและเข้าใจง่ายนั้น เป็นผลมาจากการที่งานวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิด "การออกแบบเน้นผู้ใช้เป็นศูนย์กลาง" ในระยะการพัฒนา สิ่งที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการคือ การนำเกณฑ์ AUN-QA ที่มีเนื้อหาและคำศัพท์เชิงวิชาการซับซ้อน (ASEAN University Network, 2020) มา "ถอดรหัส" และแปลงเป็น "ภาษาปฏิบัติการที่สอดคล้องกับบริบทการทำงานเดิมของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร รวมทั้งมีการใช้ผังงานและภาพหน้าจอของระบบสารสนเทศประกอบอย่างเป็นลำดับขั้นตอน การออกแบบลักษณะนี้ช่วยลดภาระทางปัญญาในการเรียนรู้ระบบใหม่ ทำให้ผู้ใช้งานไม่ต้องเสียเวลาตีความเกณฑ์ แต่สามารถทำตามขั้นตอนที่ได้ร่วมกันออกแบบไว้ได้อย่างชัดเจน ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับงานวิจัยล่าสุดของ Muangsanam (2025) ที่ได้พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์ AUN-QA และพบว่า การเปลี่ยนผ่านกระบวนการทำงานจากระบบกระดาษ มาเป็นระบบสารสนเทศที่มีการวิเคราะห์ความต้องการของผู้ใช้ร่วมกัน จะช่วยแก้ปัญหาความล่าช้า ข้อมูลซ้ำซ้อน และทำให้การสืบค้นหลักฐานเพื่อจัดทำรายงานผลการดำเนินงานมีความถูกต้องรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

ท้ายที่สุด การที่ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นและมีคู่มือที่เข้าใจง่าย ทำให้เกิด "ความรู้สึกเป็นเจ้าของ" และลดแรงต้านต่อการใช้เทคโนโลยีใหม่ ซึ่งกระบวนการสร้างความคุ้นเคยและให้ผู้ใช้งานได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ผ่านคู่มือนี้ เป็นปัจจัยความสำเร็จที่ตรงกับข้อค้นพบของ (Schellekens et al., 2023) ที่ระบุว่า แนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนช่วยยกระดับความน่าเชื่อถือของหลักฐานเชิงประจักษ์ และสอดคล้องกับ Chumpoo and Kwanmun (2025) ที่ชี้ว่า เมื่อสถานศึกษามีกระบวนการดำเนินงานด้านประกันคุณภาพที่จับต้องและเข้าใจได้ง่าย จะส่งผลให้บุคลากรสามารถปรับตัวและปฏิบัติตามเกณฑ์ได้อย่างโปร่งใส ลดข้อผิดพลาดจากการตีความ นำไปสู่การเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการยกระดับคุณภาพหลักสูตรได้อย่างยั่งยืน

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำคู่มือไปใช้เป็นแนวปฏิบัติมาตรฐาน ผู้บริหารและหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ควรนำคู่มือที่พัฒนาขึ้นนี้ไปประกาศใช้เป็นแนวปฏิบัติกลางของสถาบัน เนื่องจากผลการวิจัยยืนยันว่าคู่มือช่วยให้การจัดเก็บหลักฐานเป็นระบบ เข้าใจง่าย และสามารถประเมินตนเองได้ถูกต้องตามตัวชี้วัดทั้ง 53 ตัวของเกณฑ์ AUN-QA ซึ่งจะช่วยลดความซ้ำซ้อนของภาระงาน เปลี่ยนผ่านสู่ระบบดิจิทัล ได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. การนำรูปแบบการจัดอบรม 5 ขั้นตอนไปขยายผล ควรนำกระบวนการอบรมตามคู่มือทั้ง 5 ขั้นตอน (การสร้างการมีส่วนร่วม การเตรียมข้อมูลระบบ การบันทึกข้อมูล การประเมินหลักสูตร และการกำกับติดตาม) ไปใช้ในการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอื่นๆ หรือบุคลากรใหม่ โดยอาจประยุกต์ใช้สื่อการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบไว้ เช่น สื่อมัลติมีเดีย คู่มือการใช้ระบบ และสื่อ e-Book ควบคู่กันไป เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (ระดับเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ และ ทปอ.มรภ.)

1. นโยบายการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน ทปอ.มรภ. ควรนำ "รูปแบบและคู่มือฯ" นี้ ไปเป็นต้นแบบ (Prototype) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการประกันคุณภาพส่วนกลาง เพื่อลดความซ้ำซ้อนและประหยัดงบประมาณในการพัฒนาระบบของมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 38 แห่ง

2. นโยบายการบริหารข้อมูลเพื่อเทียบเคียงสมรรถนะ (Benchmarking) ควรเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศจากแต่ละมหาวิทยาลัยเป็น Big Data เพื่อให้ผู้บริหารระดับเครือข่ายสามารถวิเคราะห์ แลกเปลี่ยนจุดเด่น และเทียบเคียงสมรรถนะระหว่างหลักสูตร เพื่อวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน

3. นโยบายสร้างเครือข่ายนักปฏิบัติ (CoP) ควรจัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ (Community of Practice) ด้าน AUN-QA ระดับเครือข่ายราชภัฏ โดยใช้คู่มือออนไลน์นี้เป็นเครื่องมือกลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรทั่วประเทศ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยเพื่อประเมินผลกระทบระยะยาว (Impact Evaluation) ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลลัพธ์ระยะยาว (Longitudinal Study) โดยมุ่งเน้นการเปรียบเทียบคะแนนผลการประเมินคุณภาพหลักสูตร (AUN-QA Assessment Score) ก่อนและหลังการนำคู่มือและระบบสารสนเทศไปปฏิบัติจริง เพื่อประเมินผลกระทบเชิงประจักษ์ของการใช้ระบบต่อการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งจะช่วยยืนยันความสำเร็จได้ครอบคลุมมากกว่าการประเมินระดับความพึงพอใจของผู้ใช้งานเพียงอย่างเดียว

2. การวิจัยเพื่อขยายผลสู่การประกันคุณภาพระดับคณะและสถาบัน (Scaling Up) ควรมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อขยายขอบเขตการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศตามรูปแบบนี้ จาก "ระดับหลักสูตร (Program Level)" ไปสู่การบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาใน "ระดับคณะ" และ "ระดับสถาบัน" (เช่น การเชื่อมโยงกับ

Vol.32 No.4 October-December 2026 ISSN 2985-2196 (Online)

เกณฑ์ EdPEx) เพื่อให้เกิดการบูรณาการฐานข้อมูลการประกันคุณภาพที่เชื่อมโยงถึงกันอย่างเป็นเอกภาพ ลดความซ้ำซ้อนในการจัดเก็บข้อมูลของมหาวิทยาลัยทั้งระบบ

3. การวิจัยเพื่อบูรณาการเทคโนโลยีขั้นสูง (Advanced Technology Integration) ควรมีการศึกษาและพัฒนาระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพอัจฉริยะ โดยนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) หรือการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ มาประยุกต์ใช้ร่วมกับคู่มือฯ เพื่อช่วยในการจำแนกหมวดหมู่เอกสารหลักฐานอัตโนมัติ การตรวจสอบความสอดคล้องเบื้องต้น หรือพยากรณ์แนวโน้มผลการประเมินคุณภาพล่วงหน้า ซึ่งจะช่วยลดภาระงานด้านเอกสารของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

References

Ansori, A., Saputra, N., Sholikha, D. N., and Juliani, D. (2024). The role of IT-based quality assurance systems in higher education: A global perspective. *International Journal of Education, Information Technology, and Others*, *7*(4), 306-318. https://jurnal.peneliti.net/index.php/IJEIT/article/view/10939/7518

ASEAN University Network. (2020). *Guide to AUN-QA assessment at programme level (Version 4.0)*. AUN-QA Secretariat.

Best, J. W., and Kahn, J. V. (2006). *Research in education* (10th ed.). Pearson Education.

Chumpoo, C., and Kwanmun, P. (2025). Guidelines for internal quality assurance operation in the digital era of private schools in Lumnammoei cluster under Tak Provincial Educational Office. *Journal of MCU Buddhist Review*, *9*(1), 178-192. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jmb/article/view/281029 [In Thai].

Committee on Internal Quality Assurance in Higher Education. (2014). *Manual for Internal Quality Assurance in Higher Education 2014*. Office of the Higher Education Commission. [in Thai]

Cohen, J. M., and Uphoff, N. T. (1980). Participation's place in rural development: Seeking clarity through specificity. *World Development, 8*(3), 213-235. https://doi.org/10.1016/0305-750X(80)90011-X

Javed, Y., and Alenezi, M. (2023). A case study on sustainable quality assurance in higher education. *Sustainability*, *15*(10), 8136. https://doi.org/10.3390/su15108136

Kotter, J. P. (2012). *Leading change*. Harvard Business Review Press.

Martin, M. (Ed.). (2017). *Internal quality assurance: Enhancing higher education quality*. UNESCO-IIEP.

ปีที่ 32 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม 2569 ISSN 2985-2196 (Online)

Muangsanam, P. (2025). Development of a curriculum management information system aligned with AUN-QA. *Journal of Information Science Research and Practice*, *43*(3), 82-101. https://doi.org/10.14456/jiskku.2025.19 [In Thai].

Schellekens, L. H., van der Schaaf, M. F., van der Vleuten, C. P. M., Prins, F. J., Wools, S., and Bok, H. G. J. (2023). Developing a digital application for quality assurance of assessment programmes in higher education. *Quality Assurance in Education*, *31*(2), 346-366. https://doi.org/10.1108/QAE-03-2022-0066